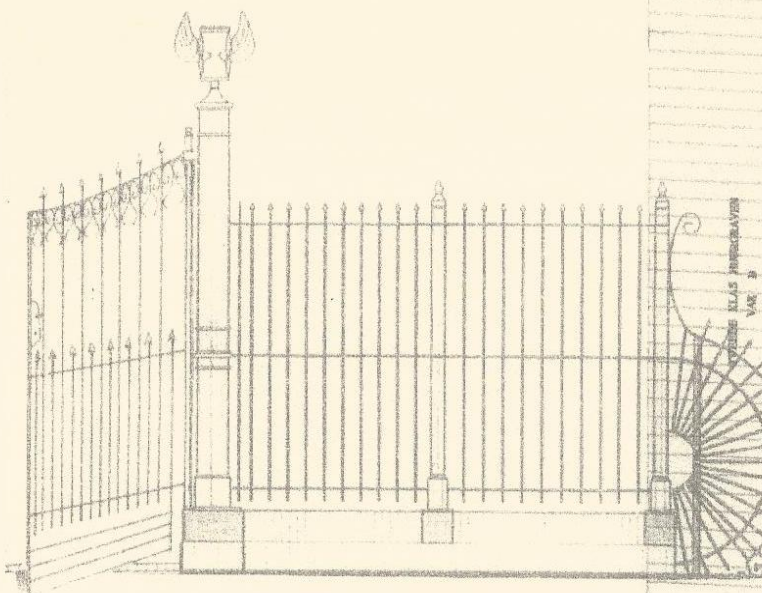
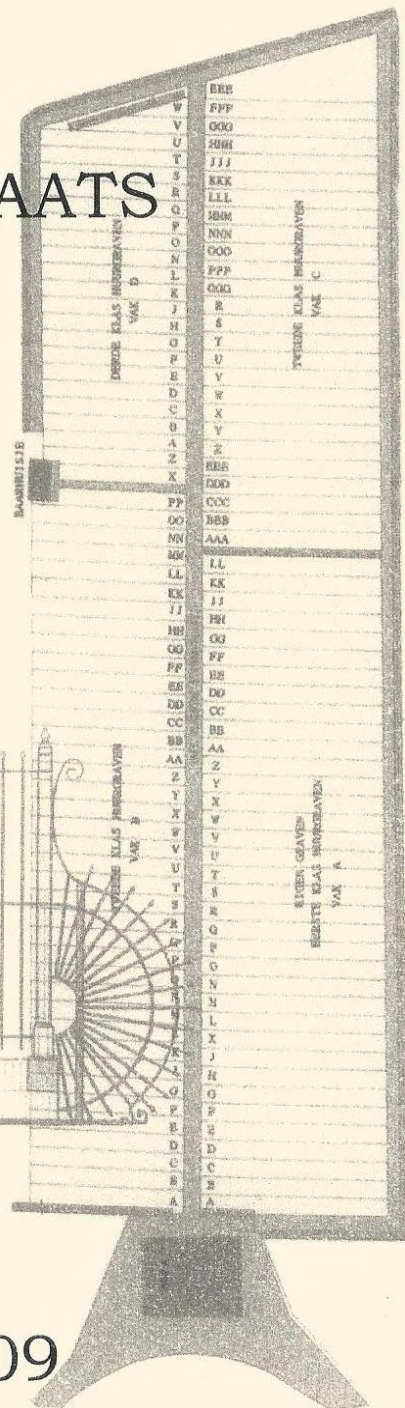

STICHTING OUDE BEGRAAFPLAATS GOUDA

jaargang 10
nummer 20
najaar 2009

Voorwoord:

In onze vorige nummer was gevraagd aan de lezers(donateurs) wat ze van onze nieuwsbrief vonden. Daarop kregen wij twee reacties, beiden zeer positief, wat ons sterkt om zo door te gaan.

Mededelingen:

We beginnen met een positief bericht : de Gemeente heeft de schilder opdracht gegeven het baarhuisje van een nieuwe verflaag te voorzien, de resultaten zijn reeds zichtbaar.

De werkers in het veld, naast twee bestuursleden drie vrijwilligers, zijn veelal op zaterdag bezig met onderhoud, zowel van de zerken als van de beplanting.

Helaas moet één van die zeer gewaardeerde vrijwillige krachten zijn werk neerleggen wegens verhuizing naar een ander deel van Nederland.

Wij, en onze donateurs, zijn hem dankbaar voor zijn inzet.

Degenen, die regelmatig op onze begraafplaats komen, zullen veranderingen aan het toegangshek bemerken of bemerkt hebben.

Sinds enige tijd is de automatiek van het slot in disorde, waardoor bezoekers een enkele maal geen toegang hadden op de vastgestelde uren.

Wij betreuren deze situatie, maar voelen ons machteloos.

Intussen is de Gemeente bezig om uit deze impasse te komen en heeft tijdelijk iemand ingeschakeld , die zorg draagt voor de opening totdat een nieuw systeem, dat besteld is, wordt aangebracht.

I.M.

Een berichtje van de penningmeester.

We hebben in Gouda een bijzonder monument. De Oude Begraafplaats aan de Vorstmanstraat Gelukkig is het een monument geworden, zodat er niets aan veranderd mag worden en de aldaar begraven oud-Gouwenaars met rust gelaten worden.

Ons bestuur, de Stichting Oude Begraafplaats Gouda zorgt nu voor het opknappen en bijhouden van de graven en de zerken, die erop staan.

Wij hebben veel leden, die lid zijn van deze Stichting en voor het lidmaatschap betalen. Nu blijkt, dat een gedeelte van deze leden een achterstand hebben (Betaling van de contributie) Sommige leden hebben zelfs een achterstand van twee jaar of nog meer. Al het geld, dat we ontvangen wordt gebruikt ten behoeve van de Begraafplaats. Zelfs de bestuursleden, die dikwijls aanwezig zijn doen het werk vrijwillig.

Deze "achterstandsleden" krijgen bij deze nieuwsbrief een herinnerings-acceptgiro toegestuurd.

Wij hopen, dat deze leden hun beloofde contributie alsnog zullen betalen, zodat we de Begraafplaats weer in oude staat kunnen herstellen.

Met vriendelijke groeten,
namens het bestuur.

Henk van Reenen.

Nicolaas Johannes Both 1852-1917

Annigje Voordouw 1855-1923

Veld A letter m graf 17

Dit artikel sluit wat opmaak en inhoud betreft aan op ons jubileum boek **Stenen tot Leven gebracht** en is te danken aan informatie van de familie.

Nicolaas, afkomstig uit de voormalige gemeente Broek, trouwde op 7 april 1887 met Annigje, die uit Bodegraven kwam. Een week eerder werd de eerste steen gelegd voor hun boerderij aan het begin van de *Ouwe Gouwe*, zoals de weg in de volksmond werd genoemd, aan de Ridder van Catsweg zijde. Achter het huis lag zijn stuk grond van 3 hectare, terwijl de woning te bereiken was via een draaibrug.

De *Ouwe Gouwe* was namelijk een weg met aan weerszijden water, die in 1903 zijn officiële naam kreeg: *Graaf Florisweg*.

Op oude foto's is te zien dat er een rails over de weg lag, komende uit de richting Reeuwijk via de Ridder van Catsweg, voor de paardentram en later voor de stoomtram. Op de tweede foto staat moeder Annigje, met een Rijnse kap – dat is een Kanten muts met gouden oorijzers, en hun drie kinderen.

Annigje Cornelia werd in 1894 geboren en de opname zal kort voor de eeuwwisseling gemaakt zijn.

In deze landelijke omgeving hebben zij een heerlijk jeugd gehad samen met o.a. de buurkinderen Estié. Een naam die verbonden is met de plateel fabricage.

In de familie Both waren twee neven met dezelfde naam – Nico Both-. Om te weten over wie het ging, noemde men *onze* Nicolaas: Klaas de boer en de ander Klaas de tuinder. Laatst genoemde is de man van de witlof kwekerij.

In 1914 legde vader Nicolaas het werk neer, de kinderen waren volwassen, de boerderij te groot en het echtpaar betrok het naastgelegen kleinere huis.

Intussen breidde de buurt zich uit en tegenover hun woning werd de sigarenfabriek van J.A. Donker gebouwd.

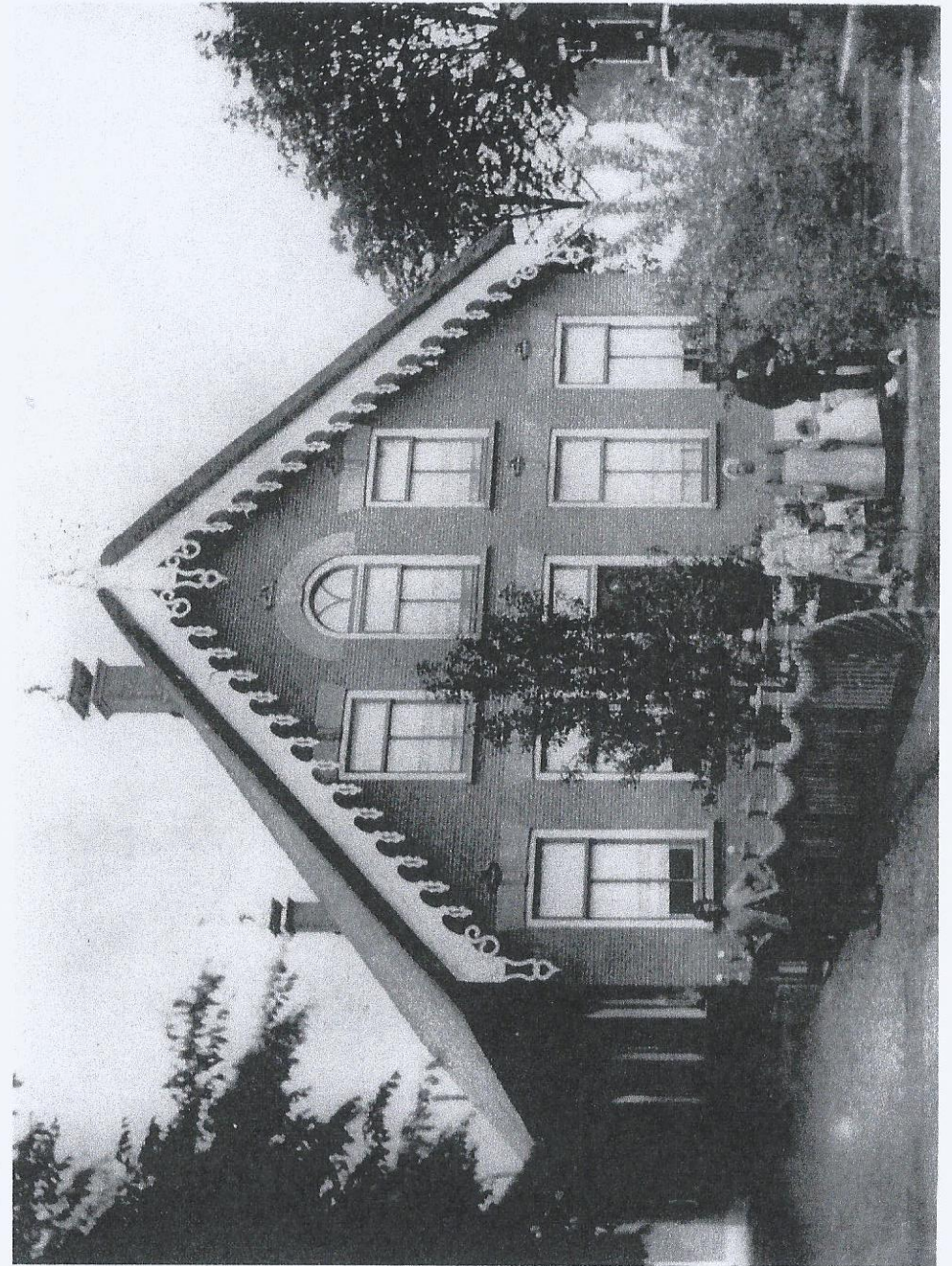
Na de dood van haar man in 1917 wist de alleenwonende Annigje zich veilig, vooral des nachts, door de aanwezigheid van de nachtwaker in de sigarenfabriek.

De boerderij en naastgelegen woning zijn bij het bombardement van 6 november 1944 zo zwaar beschadigd, dat die uiteindelijk met de grond gelijk zijn gemaakt.

Dank zij de kleindochter van Annigje, woonachtig in Stolwijk, is dit verhaal tot stand gekomen.

Inez Meter

** kijk ook voor een foto van mevrouw Both-Voordouw met haar kinderen na bladzijde 12.*

Het gezin Both-Voordouw voor hun boerderij aan de Graaf Florisweg

Algemeene Begraafplaats.

Burgemeester en Gehouderder Gemeente Gouda verklaren bij deze, naar aanleiding van Artikel zes der verordening tot heffing van rechten op de algemeene begraafplaats, vastgesteld door den Raad dier Gemeente, bij besluit van 21 Februari 1899, goetgekeurd bij Koninklijk besluit van den 10^{den} Juli 1899, te hebben verkocht aan Annigje Both-Verdouw, Weduwe van Nicolaas Johannes Both, wonende te Gouda, die door medetekenning dezes, verklaart dien koop te accepteren voor eene som van vijfzig guldens, het uitsluitend recht van begraven in eene grafreimte op de algemeene begraafplaats te Gouda, in de Eerste onderafdeeling der Hoofdafdeeling voor de Protestanten,

Tijnde het grafnummer 17 in de grafreimte Letter H, verklarende de Koopster teek die deze te onderwerpen aan de bepalingen van bovengesemde verordening en aan de bepalingen, die daarvoor eventueel in de plaats Worden treden.

Geselde som van vijfzig guldens vol, daan zijnde, is deze daarvoor tevens strekkende tot kwitantie.

Gouda, den 8. April 1917.
Burgemeester en Gehouderder voormend:

W. A. M. A. M. A.
De Secretaris:

De Koopster:
W. J. Both

De akte van aankoop van het graf door Annigje Both-Verdouw

Op 9 juni a.s. is het precies 150 jaar geleden dat in Gouda op het bordes aan de achterzijde van het stadhuis bovenop de toenmalige botermarkt, het op één na laatste doodsvonnis in Nederland werd voltrokken. De laatste terechtstelling op 31-10-1860 vond plaats in Maastricht. Dit althans met voorbijgaan aan de 43 executies, direct na de 2e wereldoorlog. De doodstraf werd in 1870 afgeschaft. Dit niet zozeer vanuit een ethische motivatie, maar omdat de verlichte burgerij de openbare bestraffing, die grote aantallen schreeuwende mensen voor hun woonhuizen aantrokken, geen gezicht vond. Het gaat hier om Pieter Pijnacker, 37 jaar oud uit Reeuwijk, die op 29 oktober 1859 zijn buurvrouw Gertrudis Vergeer dood sloeg. Dit nadat zij hem betrapte op insluip en het stelen van een kaas. Pijnacker nam vervolgens sieraden en geld bij de boerin weg. Bij haar begrafenis fungeerde Pieter nog als een van de dragers. Kort daarop werd hij, naar aanleiding van de vondst van belastende papiersnippers op zijn erf, aangehouden. Een intensief verhoor leidde tot een volledige bekentenis. Na het proces dat resulteerde in het doodsvonnis mocht een gratieverzoek bij koning Willem III niet baten. Op zaterdag 9 juni 1860 om twaalf uur 's middags zag de Markt van Gouda zwart van de mensen. In een open rijtuig met vier paarden ervoor, werden Pijnacker en een priester komend vanuit Den Haag de Markt opgereden.

Op het bordes aangekomen, waar het schavot was opgebouwd, trok de beul annex laarzenmaker Dirk Janssen uit Amsterdam, gekleed in een purperen mantel, Pijnacker de schoenen uit, plaatste de strop en opende het valluik. Het vonnis was voltrokken. Velen renden gillend weg of vielen flauw.

Diezelfde dag werd Pijnacker op onze begraafplaats ter aarde besteld, als armelijk. De overlijdensaangifte werd gedaan door twee politiemannen.

Omdat Pijnacker rooms-katholiek was werd hij begraven in het toenmalige katholieke gedeelte met gewijde grond, voorbij het baarhuisje.

Inschrijving van Pieter Pijnacker in het register van begraven op 9 juni 1860.

De rijksveldwachter brigadier Schuppers, ontving voor zijn opsporingsactiviteit, een 'zilveren anker savonnet horlogie' met toepasselijk opschrift alsmede promotie. Zijn collega tevens 'opziener der jagt en visscherij' E. Verwoert kreeg een gratificatie van 20 gulden. Het graf is later geruimd.

Van de Vereniging Behoud Stadsschoon ontvingen wij een duplicaat van een schriftelijk verzoek (4-6-08) aan B en W van de gemeente Gouda.

Het gaat hier om de toekomstige herbegravenis van de stoffelijke overschotten uit de gewijde grond van de kapel en begraafplaats van het voormalige Clarissenklooster aan de Nieuwe Haven. Deze skeletresten kwamen naar boven bij het afbreken van de brandweerkazerne aldaar. De gemeente wil, na het archeologische onderzoek, deze resten herbegraven op IJsselhof.

Behoud Stadsschoon stelde in het schrijven terecht voor, om in plaats hiervan, de RK begraafplaats aan de Graaf Florisweg hiervoor te gebruiken. Naar wij vernamen woekert men daar echter met de ruimte. Samen met Behoud Stadsschoon willen wij nu richting gemeente voorstellen deze herbegravenis plaats te laten vinden op de oude begraafplaats in het voormalige katholieke deel met gewijde grond. Direct naast het baarhuisje ligt in dat deel een open plek van ongeveer 8m2 pal naast het enkele jaren geleden opgegraven en gerestaureerde gietijzeren kruis. Mocht voorgestelde herbegravenis doorgaan, dan wil de stichting, in overleg, op deze plaats een gedenkteken plaatsen.

Wordt vervolgd

De lijst van oorlogsslachtoffers met nieuwe namen mede dankzij Henry van Dolder en Henk van Reenen. De grafrij en nummer die tussen haakjes staan zijn zo vermeld in de registers van begraven in het Archief.

<u>Veld A</u>	<u>Oorlogsslachtoffers</u>	<u>overleden op</u>
gg.17	Hendrik Kool	29 sept. 1944
hh.01	Jacoba Geertruida Exalto-Dirkzwager	06 nov. 1944
hh.04	Gerritje Geertruida Vuijk-v.d.Akerboom	28 febr. 1945
jj.12	Willem Johannes Dercksen	03 okt. 1944
<u>Veld B</u>		
f.16	Henny (Hendrika) Sliedrecht	26 febr. 1941
f.16	Laurens Mettou	27 febr. 1941
f.17	Johanna Cornelia van Maaren-van Tellingen	25 febr. 1941
f.17	Cornelia Maria van Maaren	26 febr. 1941
g.19	Theodora Klazina Maria de Jong-de Knecht	18 mei. 1941
g.19	Marinus de Jong	18 mei. 1941
o.10	Margarete Scharf-Renn	07 sept. 1943
x.07	Dirkje Kruisheer-Schouten	25 febr. 1941
x.07	Gerarda Nicoline Ningetje Kruisheer	25 febr. 1941
<u>Veld C</u>		
lll.9	Benjamin Aart Lens	18 juli. 1943
mmm.18	Willem Maastricht	12 juli. 1944
nnn.10	Frans Tempelman (overgebracht naar Loenen)	16 dec. 1943
nnn.10	Nicolaas Tempelman	24 mei. 1945
nnn.1 (nnn.15)	Jozua Pieters (overgebracht naar Loenen)	16 dec. 1943
(nnn.15)	Hendrik van Driel (geen grafsteen)	16 dec. 1943
<u>Veld D</u>		
d.4 (d.08)	Hendrikus Steenbeek	12 mei. 1940
f.20 (f.25)	Josina Peternella de Rijke	18 mei. 1941
f.20 (f.25)	Leendert Johannes de Rijke	18 mei. 1941
f.20 (f.24)	Johannes de Rijke	18 mei. 1941
f.20 (f.25)	Adriaan de Rijke	06 juni. 1944
(g.04)	Elizabeth de Mooij - van Buren (geen grafsteen)	13 juni. 1941

(g.04)	Arij de Mooij (geen grafsteen)	13 juni. 1941
(n.13)	Jan Willem den Oudsten (geen grafsteen)	31 dec. 1944
o.06	Wilhelmus Kleinherenbrink	06 nov. 1944
o.19 (o.21)	Johannes Kemner	19 sept. 1944
(o.21)	Frits Stolk (geen grafsteen)	18 okt. 1944
o.22 (o.27)	Francina Vuurens-van Leeuwen	06 nov. 1944
o.27	Bernardus Verkerk	06 nov. 1944
o.28	Alida Berendina Wilhelmina Jeanette Verkerk	06 nov. 1944
o.28	Trijntje Verkerk-Kuperus	06 nov. 1944
p.05 (n.09)	Cornelis Uitenbroek	22 dec. 1944

Deze foto hoort bij het artikel over Nicolaas Johannes Both en Annigje Both- Voordouw.

Van links naar rechts Adriana J. Both, Annigje C. Both, moeder Both-Voordouw en Willem C. Both.

